

Transsexuals: contra la indefinició i la marginalitat

A pesar dels avenços legals i de la major tolerància social, els transsexuals continuen lluitant per eixir de la marginalitat i per defensar els seus drets i la seva identitat sexual.

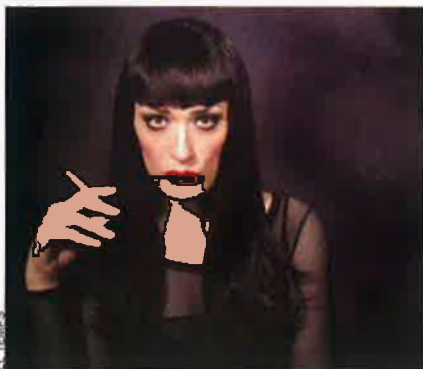
Quasi trenta anys separen la derogació de la Llei de rehabilitació i perillositat social (gener del 1979), que criminalitzava homosexuals i transsexuals, de la promulgació de la Llei d'identitat de gènere (març del 2007), que permet a les persones transsexuals canviar el nom i el sexe en el DNI sense necessitat d'operar-se. En menys de tres dècades, els transsexuals han aconseguit deixar de ser considerats criminals malalts i perillosos perquè es reconega legalment la seva identitat sexual sense intervenció quirúrgica ni procediment judicial. Sens dubte, la desaparició de la repressora llei franquista de perillositat social va ser molt important per a la comunitat transsexual, però tan sols va ser el primer pas en la llarga lluita de les transsexuals i els transsexuals per la reivindicació dels seus drets.

Més importància ha tingut l'aprovació l'any passat de la Llei d'identitat de gènere, ja que va suposar una important millora en les condicions de vida de les persones transsexuals en agilitar els tràmits i els requisits per a sol·licitar el canvi de gènere. La nova norma tan sols exigeix que a la persona se li haja diagnosticat disfòria de gènere i haver rebut tractament hormonal durant almenys dos anys per a acomodar les seves característiques físiques a les corresponents al sexe reclamat. Ja no és necessària una operació genital. A més, els tractaments mèdics no són un requisit indispensable per a rectificar la seva identitat en el registre quan concorren raons de salut o d'edat que impossibiliten el seu seguiment i basta l'aportació d'un certificat mèdic. Amb aquesta llei, l'estat espanyol s'integra en la llista de països amb una legislació més progressista sobre la transsexualitat, com Holanda, Alemanya, França, Itàlia, Suècia i el Regne Unit.

Aquest important avenç legal no ha comportat la fi de la discriminació per als transsexuals femenins o masculins. L'últim cas ha estat l'intent d'expulsió d'una transsexual algeriana que va ser detinguda a Alacant sense papers el gener del 2008. No obstant això, les protestes dels col·lectius transsexuals van aconseguir revocar l'ordre de deportació i que la transsexual abandonara el Centre d'Internament d'Estrangers de València. La resolució feliç d'aquest

La participació d'Amor (dalt) a Gran Hermano ha dividit la comunitat transsexual. Baix, la cantant i discjockey Roberta Marrero.

cas demostra que la comunitat transsexual té capacitat per a exercir una pressió social i defensar els seus drets. De fet, ja s'estan incorporant a la vida política. El PSOE, per exemple, té una àrea de Transsexualitat del grup federal de gais i lesbianes, la responsable de la

qual va ser la incansable activista Carla Antonelli fins que va abandonar l'organització l'estiu del 2007. Antonelli, però, forma part de la plataforma de suport a Zapatero i continua sent una de les veus més influents de la comunitat transsexual gràcies a la popularitat de la seva pàgina web (www.carlaantonelli.com).

La postura del PP quant als transsexuals és confusa i contradictòria, ja que van rebutjar la Llei d'identitat de gènere en el Congrés dels Diputats, però després van rectificar i van votar-hi a favor en el Senat. En plena campanya electoral, mentre els col·lectius de gais i lesbianes es manifestaven al carrer Gènova contra la postura del PP contra els matrimonis gais, Alberto Ruiz Gallardón firmava un conveni amb el Col·lectiu de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals de Madrid (COGAM) i l'Associació Transsexual Espanyola (Transexualia) que implica una contribució municipal de 74.000 euros per al desenvolupament de diversos programes d'ocupació i formació per a transsexuals. Els sectors més conservadors del Partit Popular han interpretat la firma d'aquest conveni innovador i progressista com una provocació més de Gallardón i un desafiament a la direcció del partit. Cap dirigent del PP, però, no ha criticat que la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana haja anunciat la posada en funcionament d'una unitat multidisciplinària d'atenció integral a la transsexualitat, on es prestarà atenció sanitària psicològica i endocrinològica i es faran diverses intervencions de cirurgia de reassignació sexual, excepte la genital. D'aquesta manera, el govern de Camps segueix els passos de Montilla a

ALVARO VILLARUBIA

Catalunya, que ja va anunciar la inclusió de l'atenció sanitària a les persones transsexuals en la sanitat pública a principis de l'any passat.

Es evident que en un any d'eleccions les reivindicacions de la comunitat transsexual comencen a interessar els partits polítics. Malgrat que molts d'ells viuen en la marginalitat, són un col·lectiu amb un pes social i demogràfic que no pot continuar sent ignorat. Segons un informe de la Fundació per a la Identitat de Gènere publicat el 2004,

Segons un informe de la Fundació per a la Identitat de Gènere publicat el 2004, a l'estat espanyol hi ha més de 30.000 transsexuals

a l'estat espanyol hi ha més de 30.000 transsexuals, encara que només 2.800 estan diagnosticats. L'informe advertia que "les condicions socials, laborals i assistencials fan que un bon nombre de transsexuals no puguin mostrar-se com a tals." La majoria de persones afectades per la disfòria de gènere són transsexuals femenines, és a dir, dones que van nàixer amb un cos d'home. De les 31.938 transsexuals, un total de 23.770 són femenines, mentre que 8.168 són masculines. Aquesta mateixa

A l'esquerra, l'actriu Caria Antonelli, que ha estat una de les dirigents del moviment transsexual. A la dreta, Manuela Trasobares, regidora de Geldo (Alt Palància) en la seua presa de possessió.

diferència es repeteix en els casos que de moment ja han estat diagnosticats. Dels 2.826 transsexuals detectats com a tals, un total de 2.103 són femenins, mentre que 723 són masculins. Aquestes xifres demostren que només el deu per cent dels transsexuals decideixen viure amb la seva condició. La resta estan camuflats. L'informe de la Fundació per a la Identitat de Gènere (www.figinternet.org) també destacava que els transsexuals es concentren a les grans capitals i que la ciutat que més en té és Barcelona. De fet, Barcelona és considerada la capital "trans" d'Europa, ja que des de finals dels setanta ha estat el principal punt d'immigració de transsexuals procedents sobretot del Brasil i d'altres països llatinoamericans.

Finalment, l'informe indica que la marginalitat i els prejudis socials continuen sent els principals desafiaments del col·lectiu transsexual. Davant de la impossibilitat d'aconseguir treballs convencionals, molts transsexuals continuen recorrent a la prostitució com a forma de subsistència.

Històries de supervivència. El periodista Guillermo Hernaiz ha publicat recentment el llibre *El tercer sexo*, en el qual traça un emotiu retrat d'una sèrie de dones transsexuals, en la seva majoria de nacionalitat brasilera i residents a Barcelona. A través d'una llarga sèrie d'entrevistes, Hernaiz s'aproxima al món de la prostitució transsexual de luxe en pisos privats de Barcelona, però també indaga en totes les circumstàncies familiars, motivacions psicològiques i dramàtiques experiències personals de les transsexuals amb qui parla. Les seves llargues converses amb transsexuals brasileres com Lais Molina, Bàrbara, Kelly Vogue, Thara Welles, Kelly Maia, Flàvia Naomi, Tatiana o l'equatoriana Xiomara no deixen de tenir un punt de dramàtica confessió, ja que la majoria de les transsexuals que es dediquen a la prostitució han patit els rigors del carrer amb les seves històries de violència, drogues, maltractaments i abusos policials. En molts casos, també han hagut d'enfrontar-se en la seva joventut a la incomprensió de les seves famílies i a la dificultat de mantenir relacions sentimentals estables.

A més d'aquests testimonis, Hernaiz

ens ofereix una visió històrica, social, clínica i cultural de la qüestió transsexual a través de les seves converses amb psicòlegs, uròlegs, cirurgians, o activistes transsexuals com l'actriu Carla Antonelli. El llibre d'Hernaiz és una valuosa aportació al coneixement de la realitat transsexual, ja que defuig l'habitual to sensacionalista o melodramàtic dels reportatges periodístics sobre transsexuals i ofereix informació precisa de tipus mèdic, jurídic o psicològic.

La transsexualitat, però, continua sent un tema molt morbós per als mitjans de comunicació, com va quedar demostrat amb la participació d'una transsexual canària de divuit anys a l'última edició del *reality show Gran Hermano*. Els responsables del concurs van ocultar a la resta dels participants que la jove Amor era en realitat un transsexual que feia pocs mesos que havia participat en el concurs Miss Transsexual Canarias 2007. El públic va saber des del principi la condició transsexual d'Amor, però la resta dels participants a *Gran Hermano* es van mantenir tot el temps en l'engany. Després de la seva eixida del concurs, la transsexual va confessar que hi havia participat a fi de poder pagar-se l'operació de reassignació genital. Al febrer del 2008, coincidint amb el seu dinovè aniversari, Amor va poder complir el seu somni. Tele 5 li va pagar l'operació a canvi de les imatges i el seguiment total de tot el procés. El reportatge va ser emès el 13 de febrer, amb un *share* del 23 % i una audiència d'un milió i mig de persones.

La participació d'Amor a GH i la seva posterior operació han provocat una rendible polèmica en els programes televisius de continguts sensacionalistes i ha dividit la comunitat transsexual. Moltes transsexuals pensen que aquest tipus de casos perjudiquen i distorsionen la seva imatge, mentre que d'altres consideren que una major visibilitat mediàtica de la transsexualitat és un pas cap a la desitjada normalització social. El tot cas, les reaccions d'alguns dels concursants de la novena edició de GH i les opinions de certs tertulians televisius han demostrat que la transfòbia (odi o por als transsexuals) és un sentiment que continua viu en molts sectors de la societat.

Lluc Soler

Davant de la impossibilitat d'aconseguir treballs convencionals, molts transsexuals continuen recorrent a la prostitució